

Iktatószám: 164.023/2024

Megalapozó jelentés
Energiával fogasztás káros hatásai tanulmány

A jelentést a Programok és Projektek Vezérgazgatósága állította össze

Tartalom

1. Téma / Feladat.....	3
2. A helyzet elemzése	3
3. Következtetés	4
4. Javaslatok, ajánlások	4
5. Melléletek.....	5

1. Téma / Feladat:

Az energiatitalfogyasztás egyre elterjedtebb jelenség a fiatalok körében. Nagyon sokan használják akár napi rendszerességgel, szinte az iskolai tízórai mellé, egyrészt mert ilyen italokat fogyasztani trendinek számít, másrészt azok serkentő, szellemi és fizikai teljesítményt növelő hatása miatt. Mindez viszont, rendszeres fogyasztás mellett, egészségtelen és káros hatással van a fiatalok szervezetére.

2. A helyzet elemzése:

2023 októberében Hargita Megye Tanácsa elkészítette azt az összefoglaló anyagot, amely az energiatital fogyasztás körüli szokásokat és annak a fiatal szervezetre gyakorolt káros hatásait elemzi, valamint együttműködést próbált kialakítani a Csíkszeredai Megyei Sürgősségi Kórház dietetikusával, aki a tervek szerint egy informáló videóban való közreműködéssel segített volna a fiatalok szakszerű tájékoztatásban az energiatital rendszeres fogyasztásának a káros hatásairól. A megbeszélte együttműködés végül nem valósult meg, így Hargita Megye Tanácsa újabb lehetőségeket kezdett el keresni a téma eljuttatására a célközönséghez, a fiatal korosztályhoz (a zömében középsikolás, de nem ritkán akár 5-8 osztályos diákokhoz).

2024 márciusában Románia Parlamentje elfogadta a 61/1991-es törvényt módosító 42/2024-es törvényt, amelynek 2. cikkelyéhez tartozó 23² pontja kimondja, hogy tilos az energiatital típusú italok árusítása kiskorúaknak, ezt éppen úgy tiltja a törvény mint az alkohol tartalmú italok árusítását kiskorúaknak. Ennek megszegését akár 30.000 lejes pénzbírsággal is büntethetik. Ez a törvény lehetővé teszi, hogy iskolák büféjébe ne kerülhessen be az energiatital, viszont további feladat elérni azt, hogy felhívjuk a boltosok figyelmét arra, hogy miért fontos, hogy valóban ne szolgáljanak ki kiskorúakat ilyen típusú termékkel, illetve a fiatalokat informáljuk arról, hogy miért káros az egészségükre az, ha energiatitalt fogyasztanak, kiemelve a rendszeres fogyasztás veszélyeit.

Ezért Hargita Megye Tanácsának kollégái egy Hargita megyére vonatkozó tervet dolgoznak ki, amely része lenne a függőségek megelőzésére vonatkozó tevékenységeknek és programoknak, amely olyan javaslatokat tartalmaz, mint pl.:

- Az energiatitalfogyasztással és más serkentő szerek használatával kapcsolatos oktatási programok támogatása, iskolai informálás,
- Szabályzó intézkedések javaslata,

- Együttműködés helyi szervezetekkel amelyeknek célja az egészségnevelés és az egészséges életmód promoválása az iskolákban
- Felvilágosító kampány a kórház szakorvosainak segítségével az energiatartalom fogyasztás káros hatásairól (kis videók, workshopok stb.)
- Informatív, felvilágosító videók az egészségre gyakorolt hatásról, a függőség témáról, az alkohollal való párosítás együttes hatásáról, helyettesítő termékek ajánlásáról, stb.
- Tik-Tok minivideók a Sapientia egyetem biomérnöki karának segítségével arról a folyamatról ahogyan ezek az italok készülnek és a benne felhasznált alapanyagokról
- Interaktív csoportaktivitások, workshopok az éberség fenttartásáról

Cél mindezek eljuttatása a fiatalokhoz, a közösségi média felületein és az iskolákon keresztül.

3. Következtetés:

Egyre nagyobb réteget jelent az energiatartalmú vagy más serkentő szereket rendszeresen fogyasztó fiatalok száma. Ezek a fiatalok iskolákban, összejöveteleken és társaságban használják ezeket a szereket, italokat és megfigyelhető, hogy a fogyasztók életkora egyre alacsonyabb, nem ritka a már 5-8 osztályban rendszeresen energiatartalmú vagy más serkentő szert fogyasztó gyerek. Fontos lenne a figyelemfelhívás ezeknek az egészségre gyakorolt káros hatására és az informálás ezekkel a hatásokkal kapcsolatosan.

4. Javaslatok, ajánlások:

Javasoljuk az erre vonatkozó akcióterv és kommunikációs terv részletes kidolgozását a Hargita Megye Tanácsának függőségekkel foglalkozó munkacsoportja által, egészségügyi szakemberek, iskolák és iskolaorvosok valamint iskolapszichológusok bevonását a fiatalokkal való kommunikációba az energiatartalom fogyasztás és egyéb függőséget okozó szerek fogyasztásával kapcsolatosan. Javasoljuk azt is, hogy az iskolákban nagyobb hangsúlyt kapjon az osztályfőnöki, a polgári nevelés illetve a testnevelés órák keretében az egészségnevelés és az erről való kitartó kommunikálás a fiatalokkal, különböző tematikák mentén.

Ugyanakkor megbeszéltünk együttműködést a Csíkszeredai Megyei Sürgősségi Kórház egyes szakorvosaival, akik hajlandók közreműködni informáló videók elkészítésében az energiatartalmú és egyéb függőséget okozó szerek fogyasztásának egészségre gyakorolt

hatásairól. Ezeket a videókat javasoljuk a szociális média csatornáin keresztül, illetve a osztályfőnöki órák és a polgári nevelés órák keretében eljuttatni a fiatalok felé.

5. Mellékletek:

LEGEA Nr. 42/2024, privind modificarea și completarea Legii nr. 61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice

Csíkszereda, 2024. május 6.